

Μελφόρδ, γεωημένος εἰς Ἀγγλεσσήν, εἰς Δεδονστήρ, ἀ-
ξιοματικός τοῦ βασικοῦ ναυτικοῦ, καὶ σύζυγος ἡγετοῦ τῆς
γυναικός σας ἡ τῆς ἐρωμένης πας ἔγετε λοιπὸν
μίσαν γυναικα ἡ ἓνα ἄνδρα περιπλέουν.

— "Ω! θαῖμα τοῦ Θεοῦ! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Ο...
μὲ γαρὰν ἀνεκλάλπτον· εἶσθε ὁ Μελφόρδ; Εὐλογητός
ὁ Θεός! εἶναι πάντοτε ἀγαθός καὶ φιλάνθρωπος· ὁ
Μελφόρδ;

— Φαίνεται, ἐποιέλασθεν ὁ Μελφόρδ μὴ ἐνοῖσαν
τὴν γαρὰν ταύτην τοῦ οἰκοδεσπότου, ὅτι ἡ παρουσία
μου δὲν σᾶς ἀνησυγεῖ.

— Ο σίρ Ο... ἐσημανε τὸν κώδικα, καὶ πλησιά-
σας εἰς τὴν θύραν, εἶπε κρυφώς λέξεις πινάκας εἰς τὸν
ὑπρετήν. Καὶ ἐπανελθὼν,

— Κ. Μελφόρδ, εἶπε, θὰ εὖ παρουσιάσω εἰς τὴν
γυναικα καὶ τὰ τέκνα μου!

— "Α! μὲ γλενάζεις ἡ ἀνέκραξη μανιωδῶς ὁ Μελ-
φόρδ· ξητεῖς ν' αὐξήσῃς τὴν θύραν, λοιπὸν θὰ μάλι-
τος μός τι ἔκαμες..."

— Άλλ' ὁ Κ. Ο... ἐπλητίσας τὸν Μελφόρδ μὲ θ-
υρούσατε πολλάκις εἰς τὰς ἑσπερινὰς συνομελίες μας
τὰ περὶ τοῦ ἀτυχοῦς Μελφόρδ· ἴδους αὐτὸς ἐμπρο-
σθέντες. Μελφόρδ, ἴδους ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα μου.
— "Ο Μελφόρδ ήνοιεῖς καλῶς τοὺς ὄφθαλμούς, καὶ
ἐπήρητεν ἐπὶ μερὶν σιωπὴν ἐκστάσεως· μετ' ὅλιγον
δὲ ἡρώτησε μὲ φωνὴν βαθεῖαν,

— Καὶ ἡ Κ. Μελφόρδ, ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα
μου ποῦ εἶναι!

— "Ολη ἡ οἰκογένειά σας εἶναι ἐδῶ· κατεικεῖ εἰς
τὸν κῆπον.

— "Ω! νὰ τοὺς ἰδῶ! νὰ τοὺς ἰδῶ! ἀνέκραξεν ἐ-
κεῖνος δραμέλων πρὸς τὴν θύραν.

— Άλλ' ὁ Κ. Ο... τὸν ἐμπόδιτε καὶ σφίγγας πε-
ριπαθῶς τὴν δεξιὰν του,

— Μή βιάζεσαι, εἶπε, ωὶς μου· ηξευρε ὅτι εἶσαι
υἱός μου, διέτει ἡ Κ. Μελφόρδ εἶναι θετὴ κόρη μου· μὲ
βιάζεσαι· ἀνάγκη νὰ προδιατεθῇ ἡ Κ. Μελφόρδ ἀπὸ
τὴν σύζυγόν μου, διὸ νὰ ἰδῃ τὸν ἄνδρα της τὸν ὄ-
ποιον κλαίει πρὸ τριῶν ἐτῶν. Ἡ αἴριδία παρου-
σία σου θὰ τὴν φονεύσῃ, τὴν καλὴν Καραλίναν! Αἱ
φροντίδες καὶ ἡ ἀγάπη μας τὴν ἔσωσαν, Μελφόρδ,
καὶ αὐτὴν, καὶ τὴν ἀγαπητήν σου Διζάν, καὶ τὰ δύο
σου ὥραια δίδυμα τὰ ὄποια δὲν γνωρίζεις ἀκόμη.

— Λειπούμενα, λειπούμενα! ἀνέκραξεν ὁ Μελ-
φόρδ· βοηθήσατε με, θέλω νὰ ἰδῶ τὰ τέκνα μου.
Κυρία, εσὶς ἡ ὄποια κλαίετε, ὀδηγήσατε με εἰς τὰ
τέκνα μου... Ἡ γαρὰ δὲν φονεύει, ἀφοῦ μὲ βλέ-
πετε ζῶντα· εἶναι πρόληψις νὰ νομίζωμεν ὅτι ἡ γαρὰ
φέρει θάνατον.

— Υπάγε, Κυρία εἶπεν ὁ σίρ Ο... κάμε δι-
θέλεις ὁ Μελφόρδ. Ἡ σύζυγός σου εἶναι λίθος πολύτε-
μος τὸν διοῖσιν ἔσωσα, ἀπὸ τὴν διαφορὰν μεγάλης

πόλεως. Καῦ ἐκάστην, ἐπὶ ἓνα ὄλόκληρον γρόνιον,
ξιφοματικός τοῦ βασικοῦ ναυτικοῦ, καὶ σύζυγος ἡγετοῦ τῆς
γυναικός σας ἡ τῆς ἐρωμένης πας ἔγετε λοιπὸν
μίσαν γυναικα ἡ ἓνα ἄνδρα περιπλέουν.

— "Ω! θαῖμα τοῦ Θεοῦ! ἀνέκραξεν ὁ Κ. Ο...
μὲ γαρὰν ἀνεκλάλπτον· εἶσθε ὁ Μελφόρδ· Εὐλογητός
ὁ Θεός! εἶναι πάντοτε ἀγαθός καὶ φιλάνθρωπος· ὁ
Μελφόρδ;

— Φαίνεται, ἐποιέλασθεν ὁ Μελφόρδ μὴ ἐνοῖσαν
τὴν γαρὰν ταύτην τοῦ οἰκοδεσπότου, ὅτι ἡ παρουσία
μου δὲν σᾶς ἀνησυγεῖται· οὐκογένειαν· ἔλα λοιπὸν νὰ ζήσῃς
μεταξύεστεν· οὐκογένειαν· ἔλα λοιπὸν νὰ ζήσῃς μεταξὺ τῆς ἐδεικῆς
μονίας· διότι καὶ σύζυγος καὶ θυγατρεσσες ἐπεσκεψαν εἰς
τὰς ἀγκάλας του.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΩΝ

Τῶν τεττάρων Εὐαγγελιστῶν, τῶν ἐν τε τοῖς
συγγράμμασι καὶ μνημείοις τῶν πρώτων
χριστιανικῶν ἐκτονιταετηρίδων.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Π. Ι.)

(Συνέχεια καὶ τέλος. "Ἴδε φολλάδ. ΡΕ".)

—ο—

·Περὶ βλέπομεν εἰς τὸν διαρρόσους τούτους τρί-
ποντος τοῦ ἐφαρμόζειν εἰς τὸν Εὐαγγελιστῶν τὰ
πρόσωπα τῶν τεττάρων ζώων, τῶν εἰς τὸν Ἱεζεκίηλ
καὶ τὸν Ἰωάννην ἀποκαλυφθέντων, ἐδόησαν διάφο-
ροι λόγοι, μᾶλλον ἡ θήτων φυσικοὶ ἢ μυστηριώδεις,
εἰφυεῖς ἡ βεβίωσμένοι. Η ἐργασία τοῦ Ἱερωνύμου
εἶναι ἐκ τῶν τριῶν, ητίς μοὶ φαίνεται ἡ μάλιστα
τῶν ἄλλων βάσιμος ἔτι δὲ καὶ ἡ μᾶλλον ἐπικρα-
τήσαται, καὶ σγέδην καθόλου κοινὴ γενομένη κατὰ
τοὺς μεταγενετέρους αἰώνας μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς
ἡμερῶν. Λί άλληγορίας αὗται, παραδεδεγμέναις οὐ-
σαις ἀειποτε παρα τοῖς πιστοῖς μετὰ τῶν σροπο-
ποιήσεων, τὰς ὅποιας ἐσημείωσα, δὲν διεσύνηται
μόνον ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν περιττῶν αἰώνων,
ἀλλὰ, καθὼς καὶ πόλλαι ἄλλαι, διετηρήθησαν καὶ
εἰς τὴν πολύτην τῶν χριστιανῶν τέγην, τῆς ὄποιας
πάμπολλα ἔργα εὑρίσκονται ἐν ταῖς κατακόμβαις
τῆς Ρώμης καὶ ἄλλαγοῦ. Λείπεται ἡ διη τὸ διειλήσι
περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων μνημείων, πάτην παριστῶσιν
εἰς ἡμᾶς τὰς ἰδέας ταύτας τῶν Πατέρων, ἐπερραπτιμέ-
νας ἐν μορφαῖς ζωγραφηταῖς ἡ γλυπταῖς· ἀλλ' ἀντὶ
νὰ ἔξετάσωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τὰς τοιαύτας ἀργασίας
παραστάταις, διται εἰ αἱ μετέοντο λόγου ἀξιαί, θέλο-
μεν σημειώσει ἐνταῦθα δίλον περὶ ταύτης τῆς θλη-
τεμάγιον ἐκ τίνος σπουδαίου πονήματος τοῦ διδά-
κτορος τῆς θεολογίας καὶ ἐπισκόπου Σεελανδίας
Μυντέρου, δεῖται ἀν καὶ κατεγόμενος ὑπὸ τῶν προ-
καταλήψεων τῆς διαμαρτυρούμενης ἐκκλησίας αὐτοῦ,
ἄλλ' θυμῷς ἐπραγματεύθη τὴν ὑπόθεσιν ἀρμοδιω-
τατα (α).

(α) Τὸ γερμανικὸν τεττάρων θινόλιον ἐπιγράφε-

„Ο ἀπλουστατος τρόπος του εικονίζεν ταύς τινος τεμαχίου θαλίου ἀγγειου, ἐκδούεντος ὑπὸ τέσσαρας Εὐαγγελιστὰς κατασαινεται ἐπὶ ὄρχαιον του Βαστον (α), ἐνθα περισταται τὸ θαύμα τοῦ πολλα πεισμοῦ τῶν ἄρχων (β), συγγάνεις ὑπερτυ-

τοι, «Sinibild- und Konstvorstellungen der alten Christen» τούτη καὶ ἔξεκοιλαστα τῆς τέμπειας ταῦς τοῖς ἀρχαῖος χριστιανοῖς.

z. tavola sopra i cimiteri dei santi martiri, tab.
tav. 32-38.

πούμενον ἐπὶ τῶν γριπτικανικῶν μηνημέσων. 'Ἐν τῇ λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ· « Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ εἰκόνῃ ταύτῃ ὁ Ἰησοῦς ἴσταται ὅρθιος, ἐκτείνων τὴν | οὐ ζήσεται ὁ ἀνθρώπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ἀργυρᾷ ἐκ-
γείρει ἐπὶ τοὺς κοφίνους τῶν ἄρτων, παρισταμένου | τὸ ρευμάτων διὰ στόματος Θεοῦ (α) ».
καὶ τίνος τῶν μαθητῶν αὗτοῦ. Περὶ τὸ πλαίσιον, 'Ἐν δευτέρᾳ τινὶ συμβολικῇ παραστάσει φαίνου-

τὸ περικλεῖον τὴν παράστασιν, φαίνονται τέσσαρα ταὶ αἱ τέσσαρες πηγαὶ ἀναβίλυζουσαι ἐκ τίνος ἡ-
βιθλία ἐν σχήματι εἰληπτῶν, ἀτινα ἀναμμισσόλως ἐμ- | φου, ἐῷ οὖ ἴσταται ὁ Σωτὴρ μεταξὺ πολλῶν ἀνα-
φενούσι τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστάς. "Ιαω, δὲ προ- | φενούσι, παρὰ τοὺς ὄρτους κείμενα, ὑπανιττούσι τοὺς | (δ) Ματθ. δ'. 4.

γλύφων (α). ἐνίστε παρατηροῦνται δύο μόνις πηγαὶ ναιῶ (α) λύγουστένω (β) καὶ Ἱερωμῷ (γ), ἀλλὰ ὑποτιθεμένων τῶν ἄλλων δύο ἐπὶ τοῦ ἔτερου μέρους τοῦ λοφοῦ (δ). Μὴ ἡδὲκον ἀρά νὰ σημανεῖσθαι τούτου ὅτι τὰ δύο εὐαγγέλια ἐγράφησαν ὑπὸ Ἀποστόλων, καὶ τὰ ἔτερα δύο ὑπὸ μαθητῶν; Άλι τέσσαρες πηγαὶ εὑρίσκονται ἐπὶ ἀργαῖων μουσαικῶν ἐν τῇ Σικουνίᾳ Βασιλικῇ (γ) καὶ ἐν τῇ Λατερανοῖ, ἀλλ' ἐν ταύταις ἐπὶ τοῦ βράχου, ἐξ οὐ ἀναβλύσσουσι, φαίνεται ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ μόνος ὁ σταυρός (δ). ἐνίστε ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου ὁ ἀγνός, π. χ. ἐπὶ κοτηρίου, οὗτινος τὸ σχέδιον ἐξέδωκεν ὁ Βαλδέττης (ε). Τοιαυταὶ τιναὶ παραπτάσις ὑπαινίστεται καὶ ὁ ἐπίσκοπος Παυλῖνος ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς ἐν Νόλῃ Βασιλικῆς αὐτοῦ, λέγων (ζ).

» Petram reperstat ipso petra Ecclesiam,
» De qua semetipius quatuor fontes manant,
» Evangelistas, viva Christi lumina. » ἦστο,
» Ἐπὶ τῆς πέτρας ἴσταται αὐτὸς, ἢ πέτρη τῆς ἐκκλησίας,
» οὐδὲ τέσσαρες πολύφυλογοι πηγαὶ ἀπορρέουσιν,
» Οἱ Εὐαγγελισταὶ, οἱ ζῶντες τοῦ Χριστοῦ ποταμοί. »

» Ἀλλὰ καὶ ἔτερόν τι σύμβολον φαίνεται ἀντικαθισταν ἀνέκαθεν τὰς ὄρκιας ταύτας εἰκόνας, καὶ μάλιστα τὴν τελευταῖαν. Καὶ εὑρίσκομεν μὲν αὐτὸ ἔχαστέως ἐν τοῖς νεωτάτοις περὶ τέχνης συγγράμμασιν, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ν ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους. Εἶναι δὲ τοῦτο αἱ τέσσαρες θαυμάσιαι μορφαὶ, ἐν αἷς κεῖται ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ παρὰ τῷ Ἱερεψίᾳ (ζ), ἀπαντώμεναι προσέτι καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἰωάννου Ἀποκαλύψει (η). » Καὶ τὸ ζῶν τὸ πρῶτον ὅμοιον θέονται, καὶ τὸ δεύτερον ζῶν δροιον μόργυρο, καὶ τὸ τρίτον ζῶν τὸ ἔγον τὸ προσωπον ὡς ἀνθρώπος, καὶ τὸ τέταρτον τὸ ζῶν δροιον ἀστῷ πετομένῳ. » Η γραπταιανική τέχνη παρημέλησε νὰ ὑποδείξῃ τὰς ἐξ πτέρυγας, τὰς δεδομένας εἰς ἐκαστον τῶν ζώων τούτων, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς ὄποιους αἱ μορφαὶ ἐκεῖναι ἔφερον ἐγκατεσπαρμένους ἐν ἔσωταις.

» Τὰ ζῶα ταῦτα ἀ ἔκαθεν ἥσαν ἐν χρήται ἵνα ἐμφαίνωσι τοὺς Εὐαγγελιστὰς, ἢ ἐδίδοντο εἰς τούτους ὡς σύντροφοι. Εὑρίσκομεν δὲ αὐτὰ ἥδη παρὰ τῷ Εἰρ-

ναιῷ (α) λύγουστένω (β) καὶ Ἱερωμῷ (γ), ἀλλὰ κατά τινας διαφοράς. Καὶ ἀποδίδουσι τῷ πόντῳ
» Ο μὲν Ειρηναῖος εἰς τὸν Ματθαῖον, τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸν Μάρκον, τὸν ἀετόν εἰς τὸν Λουκᾶν, τὸν βοῦν εἰς τὸν Ἰωάννην, τὸν λέοντα.

» Ο δὲ Λύγουστήρος εἰς τὸν Ματθαῖον, τὸν λέοντα εἰς τὸν Μάρκον, τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸν Λουκᾶν, τὸν βοῦν εἰς τὸν Ἰωάννην, τὸν ἀετόν.

» Ο δὲ Ιερώνυμος εἰς τὸν Ματθαῖον, τὸν ἀνθρωπὸν εἰς τὸν Μάρκον, τὸν λέοντα εἰς τὸν Λουκᾶν, τὸν βοῦν εἰς τὸν Ἰωάννην, τὸν ἀετόν (δ).

» Τὰ σύμβολα ταῦτα, ὡς λέγει ὁ καρδινάλιος Βοργίας (ε), οὐδαμοῦ εὑρίσκονται, οὔτε ἐπὶ ἀργαῖων ποτηρίαιν, οὔτε ἐπὶ τῶν παρημέλησαν, εἰκόνων, ἢ ἄλλων λειψανίων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χριστιανικοὺς γράνους, τῶν εὑρεθέντων ἐν ταῖς κατακόμαις. Ἀναραινοῦσται κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῶν τοῦ ἐαίων μουσαικῶν, τῶν δοκίμων τινὰ ἔγειρος ὁ Κιαρμπίνης (ζ). Κατ' οὐλίγον δὲ ἐξελεπεν ἡ διαφωνία περὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ζώων εἰς τοὺς τέσσαρας Εὐαγγελιστὰς, καὶ ἐπεκράτησε καθόλου ἢ περὶ τούτου γνώμη ποῦν Ἱερωμῷ. Ἡ κοιλούθησαν δὲ αὐτὴν ὁ Λύμπροσιος, ὁ Σεδούλιος, ὁ Φουλγέντιος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι Πατέρες τῆς τε λατινοτηᾶς καὶ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας (ζ), καὶ τὰ νεώτατα γραπταιανικὰ μητριστὰ παρεδέχθησαν τὴν τάξιν ταύτην συεδὸν ἀνεξιρέτως. » Η δὲ ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας καθιέρωσεν εἰς τιμὴν τῶν Εὐαγγελιστῶν ἡμέραν ἰδιαιτέραν νηστείας, κληηθεῖσαν ἡμέραν παναρατῶν (η).

Τὰ μουσαικὰ ταῦτα ποῦν ἐσίδησαν καὶ ἀργαῖόν τι νόμιμα, περὶ οὗ, ὡς ἐκ τοῦ τύπου αὐτοῦ, ὑποβίτε ὁ Παλιτύδιος δὲ ἐχαράχη ἐπὶ τοῦ βασιλέως Γόβου Βαδουέλου, συγγρόνου τοῦ αὐτοκράτορος, Ιουστινιανοῦ, τουτέστιν ἐν ἀρχῇ τοῦ σ' αἰῶνος (ι), πρόπει νὰ θεωρῶνται ὡς τὰ ἀρχαιοτάτα τῶν τοιουτῶν μητριστῶν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ νομίσματος τούτου ὁ μὲν Ματθαῖος ἔγειρος παριστάμενον τὸν ἀετόν ὁ δὲ Ἰωάννης, ἀνδρα πτερυγοφόρον, ἢ ἄγγελον. Τέσσαρες δὲ εἰκόνες τῆς ἐν Βοναρίᾳ ἐκκλησίας τοῦ ἀγίου Στεφάνου, αἵτινες φαίνονται μὲν ἐλληνικαὶ, ἀλλ' ἢ ἐποχὴ αὐτῶν δὲν δυνάται νὰ προεδιορίσῃ, παριστῶσι τοὺς

(α) Κατὰ αἵρετον III, 44, 8.

(β) De consensu Evang I, 9.

(γ) In Ezechiel, I, καὶ Propheta, comment. in Matth.

(δ) « Άλλοι ἄλλως ἀποδίδουσι τὰ ζῶα οὕτως ἐν τῇ Συνάθρυτῃ τῆς ἀγίας Γραφῆς, τῇ φειδωνύμως εἰς τὸν ἄγιον Ἀθανάσιον ἀποδιδομένη, ἀναφέρεται ὁ μὲν ἀνθρωπὸς εἰς τὸν Ματθαῖον, εἰς τὸν Μάρκον ὁ βοῦς, εἰς τὸν Λουκᾶν ὁ λέων, καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην ὁ ἀετός. » Υπάρχουσι δὲ δύο καλαὶ περὶ ταύτης τῆς ὄλης πραγματεῖας ἢ μὲν, διπλὸν Ἰταλώδου Θωμασίου, Insignia quatuor Evangelistarum, Lipsiae, 1667 ἢ δὲ, διπλὸν Κορυλάνδρου. Dissertation de insignibus Evangelistarum, Londini Gothonum 1765.

(ε) De cruce veliterna, Romae 1730, p. 147.

(ζ) Vet. monim. Tom. I. tab. XLVIII, tom. II. tab. XX, XXI, XXVI.

(η) Fabric. cod. apocryph. N. Testam. p. 386 — Swicer. Thesaur. eccles. ἢ λεξ. ζῶον.

(η) Borgia, De cruce veliterna p. 110. — Adler Versio, nes N. Test. Syriacæ p. 139.

(ι) De cultu S. Johannis Baptistae, pp. 162 καὶ 163.

(α) Aringhi, Roma subterrana, Tom. I, p. 281. Δείχνεται δὲ καὶ ἄλλαι σαρκοφάγοι αὐτοῦ, pp. 297, 299, 301, 321. Ήστατέως καὶ ἡ ἐν Μεδιολάνῳ ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν τῆς Βασιλικῆς τοῦ ἀγίου Αμβροσίου, τῆς ὁποίας ὁ Ἀλεξανδρός εἶσε στὸ σχεδιογράφημα ἐν τοῖς Monumenti antichi di Milano, ταῦτα VI.

(β) Αὐτοῦ, p. 289. « Ο συγγρούσθενς κατέβιβε τὴν σαρκοφάγον τὴν ἐν τῇ σελίδῃ 321. ἀλλ' αἱ τέσσαρες πηγαὶ ἢ πατριοὶ παριστανται τὴν οὐρανούν ἀλλ' οὐδέ, ἐνώπιον ἐκάστου τῶν ποδῶν τοῦ Σωτῆρος.

(γ) Ciampini, Vet. monim. Tom. I. tab. LXXVI.

(δ) Bosio De cruce triumphante IV, 12.

(ε) Osservazioni s. i cimiteri. Πολλαὶ σαρκοφάγοι, ἐκδεδομέναι ὑπὸ τοῦ Ἀρίγγου ἐν τῇ Roma subterrana. (Tom. I, pp. 293, 295, 420.) Ήχουσι τὸν ἀμφὸν φέροντα τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῆς κερατῆς, καὶ ιστάμενον πλησίον τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ τοῦ βράχου.

(ζ) Epistol XXXII.

(η) Ἱεζ. ε. 5.

(η) Ἀποκαλ. δ'. 6 καὶ 7.

Εὐαγγελιστὰς ἐν κεφαλαῖς ζώων ἐπὶ σωμάτων ἀνθρώπων πτερωτῶν (α).

» Ήθέλομεν καταπονήσει τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἀναγνωστῶν, ἀνκατεγγάραφον τὰ μνημεῖα τοῦ μέσου αἰώνος, ἐφ' ᾧ παρίστανται οἱ Εὐαγγελισταὶ μετὰ τῶν συμβολῶν αὐτῶν, ἦ, μᾶλλον, ταῦτα μόνον ἐκτύμβιοι λίθοι, σταυροὶ, γειρόγραφα καὶ τὰ περικαλύμματα αὐτῶν, διπτυχαὶ κλπ. ἀπαντα γέμουσι τοιούτων μνημείων. Παρατηροῦται δὲ ἐν τῷ θόλῳ τοῦ Θεοφάνεικου τόξου, τοῦ ἀνεγερθέντος εἰς τὸν αὐτοκράτορα Λύρηλον ἐν τῇ πόλει Βετουντίων (Bensançon) ὃν καὶ αἱ εἰκόνες αὗται ἔξειργάσθησαν ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρός (β).

» Συγδιογραφήματα σταυρῶν καὶ διπτύχων ἔξι-δωκεν ὁ Κιαμπίνης (γ). «Ομοιαὶ δὲ παρασάσεις καθορῶνται καὶ παρὰ Λαυρενσενίω (Lauerenzen) (δ), καὶ ἐν τίνι ἀρχαιτάτῳ γειρόγραφῳ τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν, σωζόμενῳ ἐν τῇ Βιέλλιοικήῃ τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Βιέλλερού (Würzburg), οὗτοις μνημεῖαν ποιεῖται ὁ Κόππιος (ε). Λύναται προσέτι νὰ καταταχθῇ εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας εἰκόνας ἐκτύμβιοις τις λίθος, ἀναφερόμενος παρὰ τῷ Ἀρίγγη (ζ), ἐνθα δὲ ἀλινός, φέρων τὸν σταυρὸν, εἰκονίζεται μεταξὺ ἀνθρώπου πτεροφόρου, ἐνδεδυμένου ἱερατικὴν στολὴν, καὶ βοὸς ὡςαύτως ἐπιτερημένου. Ἐκαστος δὲ τούτων ἔχει βιέλλιον τετράγωνον, ὁ μὲν ἐν τῇ γειρᾷ, ὁ δὲ, μεταξὺ τῶν ποδῶν εἰς τὰ ἔυπροσθεν. Παροιτῶσι δὲ ταῦτα ἀναμφισσητήτως δύο Εὐαγγελιστὰς, καὶ, ὡς πιθανῆς εἰκάζεται, τὸν Ματθαῖον καὶ τὸν Δοῦκαν. Οὐ οὐδὲν διαφέρει τὸν πολὺ ἀρχαῖον τὸ μνημεῖον τοῦτο, εὑρεθέντον ἐν τῇ πόλει San-Severo. Τὸ τετραγωνικὸν σύγκαμπτον βιέλλιον δὲν ἀντίστηται πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην ἀρχαιότητα· διότι ἀποντάται ἐπὶ ἀρχαιοτάτων γειρόγραφων εἰς φύλλον καὶ εἰς τέταρτον. Τὸ μνημεῖον ἀριστερὰ τούτων ἀποδίδεται γρονολογούμενον κατὰ τὸν ἔτη τοῦ αἰώνα (η).

» Ο πτερωτὸς λέων τῆς Βενετίας κρατεῖ βιβλίον ἐπ' οὐ ἀναγνωσκούται τὰ ἔντες· Pax tibi Marce Evangelista meus ήτοι, « Βιρήνη σοι, Μάρκε, εὐαγγελιστά μου· » Οὗτος δὲ προσαναθαῖνε ἐπέκεινα τῆς θέκατονταστηρίδος, ἐπειδὴ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μετηγένθη εἰς Βενετίαν τὸ λείψανον τοῦ ἀγίου Μάρκου, καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς οὗτος καθισταθεὶς προστάτης

(α) Sebene. Ιστορικοὶ έρευναι περὶ τῶν ἔθιμων τῆς Ιταλίας, καὶ περὶ τῶν θισμούσατῶν τῶν χριστιανῶν (γερμανικά) III, 203.

(β) Jo. Lyc. Chiffeti Vesontio, civitas libera, Sequano rum metropolis. Lugduni 1618.

(γ) Vet. monum. tom. II. tabl. XIII καὶ XIV.

(δ) Mus. regis Dauiae. Part II sect. 3, tab. n. 6.

(ε) Γραφοὶ καὶ εἰκόνες τῶν ἀρχαίων γρόνων (γερμανικά). I, 174.

(ζ) Roma subterranei. tom. II. p. 559.

(η) Ενιστόν δὲ ἡ τοῦ βιβλίου τετραγωνικοῦ σχήματος δὲν τίσσει δῆλος ἀγνοεῖται εἰς τοὺς ἀργαλούς, καὶ ἐκ τῶν γρυπινῶν μνημείων ἀνταρέσσειν τὸ ἀγαλάρχα τοῦ ἀργαλούτου, ἐν ἡ περιστάται βιβλίον τοιούτου αργαλατος. Άλλο δὲ τοῦ τρόπου τῆς ἀργαλούς φαίνεται. Ως τὸ ἀντανθεῖται ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἀναφερόμενον μνημεῖον ἀνήκει εἰς ἐποχὴν ὀλιγάτερην ἀρχαῖαν, ἢ ὅσου ὑποθέτει.

τῆς δημοκρατίας ἀντὶ τοῦ ἀγίου Θεοδώρου. Πιθανὸν δέται ἐκ τῆς Βενετίας ἡ πόλις Κόρτωνα παρέλαβε τὸν αὐτὸν ἄγιον ὡς προστάτην, καὶ τὸν λέοντα τὸν ψερόμενον ἐπὶ τῶν παρατήμων αὐτῆς, τῶν ὥποιων ἀργαλαῖα τίνα ἔκτυπα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν (α)».

Τηλεοράστησιν ἔτερα ἀναρίθμητα μνημεῖα, δυνάμενα νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ ἀνωτέρῳ τεμάχιον τοῦ εσφαλμένου Μυντέρου, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο σπουδαιότερον διδάσκουσιν, ἐπειδὴ πάντα εἶναι μεταγενεστέρα τῶν μουσαϊκῶν τῶν ὑπὸ τοῦ Κιαμπίνου δημοσιευθέντων, ἐπέκεινα τῶν ὅποιων δέν δύναται τις ν' ἀναδράμῃ ήν' ἀνεύρητη ἐπὶ τῶν χριστιανικῶν μνημείων τὰ συμβολικὰ ζῶα τοῦ Ιερού εκτὴ καὶ τοῦ ἀποστόλου Ιωάννου. φαίνεται λοιπὸν, δέται μέχρι τοῦ ἐ αἰῶνος ἐν ταῖς συμβολικαῖς παραστάσει προὔτιματο ἡ ἀπλουστέρα καὶ ὡραιοτέρα τῶν τεσσάρων ποταμῶν ἀλληγορία, ἦτοις μετὰ ταῦτα περιέπεσεν εἰς λήπην, δέται ἡ τέχνη ἡράκλιος νὰ προάγῃ τὰ πολυπλοκωτέρα ἐμβλήματα τῶν μυστηριωδῶν ζῶων.

Άλλ' δέσσον ἂν ἦναι ἀξιόλογος ἡ σειρὰ τῶν ἐκ τῆς Καινῆς Διαβήκης ὑποκειμένων, δέσσα ὑπετυπώθησαν ὑπὸ τῶν χριστιανῶν τεχνιτῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ἐπὶ τῶν μνημείων, τῶν καταχομέδων καὶ ἀλιλαχοῦ, δέν εύρισκομενούς δικαὶος ἐν αὐτοῖς χαρακτηρίσας ἡ σύμβολα ἄλλα περίεργα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξεργασθέντα εἰς ἐποχὴν πλησιάζουσαν πρὸς τὴν ἡμέραν. Τοιαύτη εἶναι ἴδιας ἡ φυγὴ εἰς Αἴγυπτον, τῆς διποίας ἀρχαιότατον ἐξεικόνισμα εἶναι ἵστις ἀνάγλυφον τι ἐπὶ ἐλεφαντίνου διστοῦ, ἐρυθρευθέντεν ὑπὸ Βαιδίνου (δ). Ἀναφέρομεν δὲ τὸ παράδειγμα τοῦτο, διότι τοιαύτη Ἑλλειψίς εἶναι πολὺ ἀπαισητήτη ὡς πρὸς τὰς ἀρχαιάς χριστιανικὰς παραδόσεις. Πολλαὶ δὲ τῶν παραδόσεων τούτων ἐπικυρώνται ὑπὸ χριστιανῶν μνημείων τῶν πρώτων αἰώνων, ἀποδεκτούσαν δέται ἐπεκράτουν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. Λυνάμενα δὲ ἰδεαύτως ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὰ ἐν τῇ σάτνῃ τοῦ γεννηθέντος Σωτῆρος δύο ζῶα, καὶ τὸν τριπλόννιον αριθμὸν τῶν εἰς πασκυνησιν ἐλθόντων μάργαν· ταῦτα, σιωπώμενα ὑπὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν, μνημεύεονται παρὰ τοις τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέοντι, καὶ φαίνονται ἐξεικονίζομενα ἐπὶ τῶν χριστιανικῶν παραδόσεων καὶ ἄλλων μνημείων. Μεγάλως εύχομενος ν' ἀνευρεῖν καὶ ἄλλη τις παραδόσις, διλεγωτέρων μὲν γνωστὴν, ἄλλα σειραῖς διὰ τὰς ἀρχαῖας μηρτυρίας, ἢ διδάσκουσα τὴν αὐτόματον πτῶσιν τῶν εἰς Αἴγυπτον εἰδώλων κατὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν αρχαιότατην γῆν πάνη Φαραοί. (ζ). Μέντοι μὲν ἀπατᾷ ἡ μνημεῖον, ἡ σωτῆρος αὐτὴ παριστάται τοῖς τεντὸν κυλικείων τοῦ μέσου αἰώνος.

(α) Manni. Sigilli antiehi, tom. II. sigil. 15.

(β) In antiquam tabulam eburneam exo.

(ζ) Περὶ τῆς παραδόσεως ταῦτης καὶ τῶν πηγῶν αὖτις ιδεῖ Βαρώνου ἐν τοῖς Annal. ad ann. 43—45. Trombelli. Vita di S. Giuseppe, p. 131. Sandini. Histor. famili. sive, 7. et s. et c. et d.